

ÜNİVERSİTE ÇALIŞMALARINDA YAPAY ZEKAYI KULLANMAYA YÖNELİK ÖĞRENCİ KILAVUZU

Genel Bakış

Yapay Zeka (YZ), neredeyse her geçen gün daha da güçlü hale gelen değerli bir araçtır. Aslında zamanla basit bir araç olmaktan çıkıp birçok insani sürecin ayrılmaz bir parçası haline gelmesi muhtemeldir. Açıkçası, giderek artan sayıdaki uygulamaları arasında, bir çalışma ve araştırma yardımı olarak potansiyel rolü de bulunmaktadır. Üniversitenin bunu engelleme, önleme veya yasaklama gibi bir niyeti yoktur.

Genellikle 'Üretici Yapay Zeka' olarak bilinen belirli bir YZ türü, akademik öğrenciler ve personel için özellikle ilgi çekicidir. 'ChatGPT', 'DALL-E', 'Gemini', 'Copilot', 'Stable Diffusion', 'Suno' ve 'Sora' gibi çeşitli üretken YZ'ler, belirli soru veya istemlere yanıt olarak metin, resim, ses ve videonun 'talep üzerine' üretilmesine olanak tanıyor. Bu heyecan verici bir teknolojik gelişme ama aynı zamanda potansiyel bir endişe kaynağıdır.

Günümüzde öğrenciler de dahil olmak üzere tüm araştırmacıların, geliştiricilerin, tasarımcıların ve sanatçıların, çalışmalarını geliştirmek ve ilhamlarının kapsamını ve ölçeğini genişletmek, bilgi aramak için üretken yapay zeka da dahil olmak üzere YZ'yi kullanmamaları için bir neden yok. Ancak YZ'nin bu şekilde kullanılmasının temel kuralı, bunun etik olması gerektiğidir; bu da esasen sorumlu ve dürüst olmak anlamına gelir.

YZ'yi, özellikle de üretici YZ'yi kullanmanızın etik dışı, sorumsuz veya dürüst olmayan bir davranış olmasının en muhtemel yolu, materyal üretmek için YZ kullanmanız ve daha sonra bu materyali kendi çalışmanızmış gibi sunmaya çalışmanız olacaktır. Bu durum, sunduğunuz çalışmanın herhangi biri, bir kısmı veya tamamı YZ tarafından üretilmişse geçerli olacaktır. Bunu yapmayın!

YZ kaynaklarından toplanan fikirler, bilgiler ve diğer materyaller birçok açıdan akademik bir arşivde, galeride veya benzeri geleneksel kaynaklarda bulunanlara benzer şekilde ele alınmalıdır. Bu noktada, iki önemli fark bulunmaktadır:

1. Materyalin orijinal kaynağının belirlenmesi, referans verilmesi veya doğrulanması zor olabilir ve
2. Bilginin ilgisiz, yanlış beyan edilmiş, güncelliğini kaybetmiş, hatalı veya yanlış olma ihtimali daha yüksektir.

Güzel bir şekilde ifade edilmiş YZ yanıtını asla doğru bir yanıtla karıştırmayın!

YZ tarafından oluşturulan materyaller belki de Vikipedi veya diğer çevrimiçi bilgi tabanlarına benzer şekilde değerlendirilebilir. Vikipedi'ye çok benzer şekilde YZ, ilk araştırma ve fikirler için potansiyel olarak mükemmel bir başlangıç noktası olarak düşünülebilir ancak kesinlikle bir son ürün değildir!

Bununla birlikte, kendi materyalinizi sorumlu ve dürüst bir şekilde ürettiğinizde ve kaynaklarınıza doğru şekilde başvurduğunuzda, çalışmanızı kontrol etme ve olası iyileştirmeler önerme konusunda YZ'yi yasal bir şekilde kullanabilirsiniz.

Bu kılavuz notları, haksız uygulamalara ilişkin mevcut ARUCAD akademik düzenlemelerinin doğal bir uzantısı olarak değerlendirilebilir.

Yapay Zekanın Öğrencilerin Ödevleri Üzerindeki Olumlu Etkileri

Konuya olumlu taraflarına bakarak başlayalım! YZ'nin iyi olduğu ve sizin de faydalı bulabileceğiniz birçok şey vardır. Örneğin:

- Ödevlerinizi anlayabilmek için başlangıç noktası olarak. Mesela anahtar arama terimlerine işaret edebilir.
- Sanat çalışmaları, resim, video, ses vb. konularda fikir verebilir veya ilham kaynağı olabilir.
- Yeni veya zor kavramların size bireysel olarak anlamlı gelecek şekillerde veya bağlamlarda açıklanması.
- Geleneksel arama/araştırma yöntemleri ile bulduğunuz veri ile ilgili olan soruları netleştirebilir veya cevaplayabilir.
- Yazılı raporların yapısı veya sanat çalışmalarınızın sunumu ile ilgili olarak farklı yöntemler denemek veya fikir edinmek için yardım almak.
- Çalışmanızı gözden geçirip yanlışlarınızı bulabilir ve düzeltmeniz hususunda öneri(ler)de bulunabilir.
- İngilizcenizi ilerletmeniz adına dil bilgisi, yazım kuralları gibi konuları öğrenmenize veya düzeltmenize yardımcı olabilir.
- Ve yazılımcılar için, YZ kodlama ile ilgili neyin yanlış olduğunu anlamana da yardımcı olabilir.

Şu ana kadar sayılan amaçlar doğrultusunda YZ'yi kullanmanızda hiç bir sorun bulunmamaktadır! Ancak ...

Yapay Zeka Tarafından Oluşturulan Bilgiler İle İlgili Sorunlar

YZ, öğrenciler ve araştırmacılar için dikkat çekici bir araç olup sağladığı bilgiler de yine çok değerli olabilir. Ne yazık ki, tüm bunlar mükemmel olmayabilir. Bu konudaki sınırlamaları şu şekilde sıralayabiliriz:

- YZ'nin sağladığı 'bilgiler' internette bulabileceği ve ne aramak için programlandığı ile sınırlıdır. Bu, sizin düşündüğünüzden daha az kapsamlı olabilir ve araştırmanızla ilgili olabilecek çok değerli bazı bulguları araştırmanızın dışında tutabilir.
- YZ kısaca *yanlış* yapabilir: Bazı durumlarda, çoğu zaman hatalı olabilir! YZ 'halüsinasyon görme' eğiliminde olabilir. Bu, gerçeği tam olarak kavrayamamak veya 'tahmin etmek' ile ilgili değildir. Bilgi sağlayamadığı durumda boşlukları doldurmaktır.
- Bazı mevcut üretici YZ çalışmaların bilgi dağarcığı güncel olmayabilir. Daha da kötüsü, YZ bilgisi dışında olan konular için 'cevaplar oluşturmaya' çalışabilir ve bunu da genellikle doğru bir şekilde yapamaz.
- Orijinal 'yapısının' yanı sıra YZ güncellemesi sınırlıdır. Hiç bir kişi sizin için sağladığı bilgileri kontrol edemeyecek veya doğrulayamayacaktır: gerçekten sizden başka hiç bir kimse bunu yapamaz!
- YZ talimatlarınızı her zaman belirli bir şekilde yorumlayacaktır. YZ'ye doğru soruyu sormak deneyimle birlikte edinilen öğrenilmiş bir beceridir. YZ'nin sizi yanlış anladığı ve alakasız bilgiler sağladığı durumlar sıklıkla karşınıza çıkabilir.

- YZ özellikle internette daha az bulunan bilgi veya diğer kaynaklar, yani daha az araştırılan veya hakkında daha az araştırma yapılan konularda zayıf olabilir.
- Bu durum YZ'nin 'belirsiz' veya 'saptanabilir olmayan' yapısının tahmin edilemez olduğuna ilişkin bir özelliğidir. Birkaç kez sorulan aynı soruya genellikle farklı yanıtlar vermektedir.
- YZ veri büyüklüğüne uygun oluşturulmuştur. Sonuç olarak cinsiyet, ırk vb. açılardan önyargıya eğilimli olabilir veya felsefi veya siyasi bağlamda Batı kökenli varsayımlar yapabilir.
- YZ sunduğu bilginin kaynağını sizinle paylaşmaz. Bu nedenle, elde ettiğiniz bilgiyi ciddi bir şekilde analiz etmeniz veya bilgi kaynağını bulup doğrulamanız zor veya hatta imkansız olabilir.
- YZ prensip olarak 'orijinal bir veri' sağlasa da, YZ'nin aslında az sayıda ve birbirine benzer kaynaklara dayandığına dair örnekler olduğu varsayılmaktadır. Bu nedenle, intihal dedektörleriyle eşleşmesi veya telif hakkını ihlal etmesi de hala oldukça olası görünmektedir.
- Bilginin YZ tarafından sağlanıp sağlanmadığını belirlemek düşündüğünüzden çok daha kolaydır!

Dikkatli olun! YZ'nin gerçekten dikkatsizce kullanılması bir çok sorunu beraberinde getirebilir!

Öğrenci Ödevlerinde Yapay Zeka Kullanma Yönergeleri

Öğrenciler tarafından teslim edilen tüm çalışmalar orijinal ve kendilerine ait olmalıdır. Ancak doğru kullanıldığında YZ size bu konuda pek çok açıdan yardımcı olabilir! Örneğin, çalışmanızın hazırlanmasında YZ'nin sorumlu bir şekilde kullanımı aşağıdakileri içerebilir:

- Çalışmanız için (Wikipedia gibi bir şey) başlangıç noktası olarak YZ'yi kullanmanızda bir sakınca yoktur: YZ'yi anlamadığınız bir şeyi açıklamak veya belirli bir bağlamda açıklığa kavuşturulmasını sağlamak için kullanın.
- Kendi çalışmanız için fikir, örnek veya ilham almak amacıyla YZ'yi kullanmanızda bir sakınca yoktur: Belki resimler, ses, video vb. gibi metin dışı materyaller için.
- Daha geleneksel araştırmalar için kullanabileceğiniz arama terimlerini belirlemek için YZ'yi kullanmakta bir sakınca yoktur. Böylece orijinal kaynakları belirleyebilir, daha sonra bu kaynakları başka kaynaklar bulmak vb. için kullanabilirsiniz.
- Bu orijinal materyali yararlı bulduğunuz bir şekilde veya belirli bir bağlamda netleştirmek veya açıklamak için YZ'yi kullanmanızda herhangi bir sakınca yoktur.

• Ancak bu sizin Yapay Zeka olmadan kendi başınıza yapmanız gereken kısımdır:

- o Size verilen ödev talimatları doğrultusunda kendinize ait orijinal materyal geliştirin.
- o Materyalinizin sunumunu göreve en uygun yapı veya biçimde belirleyin.
- o Raporunuzu yazın veya başka bir şekilde materyalinizi kendiniz üretin; her zaman başkalarının çalışmalarına atıfta bulunun veya başka sözcüklerle ifade edin.
- o Çalışmanızın atıfta bulunduğu herhangi bir materyal için her zaman doğru ve orijinal alıntı veya bilgilendirme detaylarını bulun ve kullanın.
- Orijinal materyalinizi oluşturduktan sonra çalışmanızı yazım, dilbilgisi, yapı vb. açısından kontrol etmek ve iyileştirme önerilerinde bulunmak için YZ'yi kullanmanızda bir sakınca yoktur.

Yapay Zekanın Uygunsuz Kullanımı ve Sonuçları

Etik olarak YZ'yi kullanırken doğru tarafta kalmak aslında oldukça basit! Veya, tersini ifade etmek gerekirse, şu temel ama önemli sorunlardan kaçının:

- YZ'den, kendinizinmiş gibi kullanmanız için herhangi bir şey yazmasını veya üretmesini **istemeyin**. Bu durum metin, görseller, ses, video veya diğer materyaller için geçerlidir.
- YZ'den veya başka herhangi bir yerden herhangi bir materyali (metin, resim, ses, video veya başka herhangi bir şey) **kopyalamayın/yapıştırmayın** ve bunları kendinizinmiş gibi **sunmayın**.
- Bağımsız olarak doğrulanabilecek bir formda tam kaynağını belirtmeden hiçbir materyali **kullanmayın**.

Bu kurallar, YZ materyalinin sunduğunuz çalışmanızın küçük bir bölümünü, büyük bir bölümünü veya tamamını oluşturup oluşturmadığına bakılmaksızın ne olursa olsun geçerlidir. YZ tarafından oluşturulan herhangi bir materyali sanki size aitmiş gibi veya tam şeffaflık olmadan sunamazsınız.

Sunulan materyalin YZ tarafından üretilip üretilmediğini belirlemek oldukça kolay olabilir. YZ'nin etik olmayan, sorumsuz veya dürüst olmayan kullanımı yoluyla üretildiği tespit edilen öğrenci çalışmaları, öğrenciyi üniversitenin disiplin prosedürlerine tabi tutacak ve bu da akademik cezalar veya okuldan uzaklaştırma ile sonuçlanabilecektir.

Özet

YZ ve Üniversitenin böylesine güçlü bir kaynağı akademik ortamdan ve deneyimden dışlamak gibi bir niyeti kesinlikle yoktur. YZ'nin öğrencinizin niteliklerine giden yolculuğunu geliştirmesinin birçok yolu vardır. Ancak öğrenciler üniversiteye teknoloji yoluyla bu gelişim sürecini atlatmak için değil, birey olarak kendilerini geliştirmek için gidiyorlar. Bu basit yönergelere uymak (YZ'yi etik, sorumlu ve dürüst bir şekilde kullanmak), kendinizi akademik suistimal suçlamalarına ve bunun sonuçlarına maruz kalmadan çalışmanızı adil bir şekilde güçlendirecektir.